

Prof. dr hab. Sławomir I. Bukowski, prof. zw.

Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny

im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu

Wydział Nauk Ekonomicznych i Prawnych

Katedra Biznesu i Finansów Międzynarodowych

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Małgorzaty Grzeszczuk-Gniewek pt. „Systemy gwarantowania depozytów bankowych w państwach Unii Europejskiej po 2007 roku ” przygotowanej pod kierunkiem naukowym prof. dr hab. Leokadii Oręziak, prof. zw.

(Warszawa, 2018)

A. Ocena trafności wyboru i oryginalności problemu badawczego, hipotez badawczych i metod badawczych

Recenzowana rozprawa doktorska składa się ze wstępu, czterech rozdziałów, zakończenia, bibliografii i aneksu (łącznie 280 stron). Pracę, z uwagi na temat, cele badawcze kwalifikuje do dziedziny nauk ekonomicznych, do dyscypliny finanse (obecnie, zgodnie z rozporządzeniem Ministra NiSzW w sprawie dyscyplin naukowych, do dyscypliny: ekonomia i finanse).

Temat pracy został właściwie sformułowany i jest ważny z naukowego punktu widzenia, szczególnie w okresie po ostatnim kryzysie finansowym. Praca ma w dużej mierze charakter analizy ekonomicznej prawa (law and economics).

Cel badawczy oraz teza pracy zostały sformułowane właściwie. Mam jednak jedno małe zastrzeżenie natury metodologicznej. Doktorantka użyła sformułowania „tezy pomocnicze”. W istocie są to hipotezy badawcze, stanowiące przesłanki do sformułowania

tezy, którą udowadnia się na gruncie logicznym. Same zaś hipotezy należy zweryfikować empirycznie (s. 8 pracy). Należy odróżniać tezę pracy od hipotez badawczych. Warto w tym względzie zajrzeć do książki Kazimierza Kucinskiego – „Metodologia nauk ekonomicznych. Dylematy i wyzwania” (Difin Warszawa 2010). Znakomita lektura-polecam!

B. Konstrukcja pracy i ocena merytoryczna oraz formalna treści pracy

Struktura pracy jest logiczna i przejrzysta. Została ona w sposób logiczny podporządkowana sformułowanemu w pracy celowi badawczemu, tezie i hipotezom badawczym.

W rozdziale I pt. „Teoretyczne aspekty funkcjonowania systemów gwarantowania depozytów” doktorantka zaprezentowała teoretyczne i koncepcyjne aspekty dotyczące systemów gwarantowania depozytów. I w tym miejscu moja uwaga. Na stronie 15 doktorantka napisała, że „głównym celem działalności banku, jako podmiotu gospodarczego jest osiągnięcie zysku i zachowanie bezpieczeństwa powierzonych depozytów.” Tak sformułowane stwierdzenie jest pobieżne i nieprecyzyjne. Głównym celem banku, jak każdego przedsiębiorstwa jest pomnażanie korzyści majątkowych właścicieli (akcjonariuszy), co powinno znaleźć wyraz we wzroście wartości przedsiębiorstwa. Zysk jest celem krótkiego okresu (rocznego). Oczywiście, żeby zarząd banku (tak jak każdego innego przedsiębiorstwa) zwiększał jego wartość musi dbać o osiągnięcie zysków, ale właściwej wielkości. Chodzi o rentowność kapitałów własnych, która musi być wyższa od granicznej stopy zwrotu (cut - off rate). Zachowanie bezpieczeństwa depozytów nie jest celem samym w sobie, ale ma służyć zwiększaniu depozytów, co sprzyja wzrostowi wartości przedsiębiorstwa bankowego, jako czynnik optymalizacji struktury kapitałowej. To tyle, jeśli chodzi o „podręcznik”.

Pozostała część rozdziału nie budzi zastrzeżeń. Należy pochwalić doktorantkę za bardzo trafne rozważania na temat teorii agencji na s. 66 - 71. Szkoda, że tak krótko.

W rozdziale II pt. „Rynek finansowy w Unii Europejskiej i obowiązujące na nim zasady nadzoru finansowego” doktorantka bardzo trafnie i wnikliwie zaprezentowała i przeanalizowała zagadnienia instytucjonalne dotyczące jednolitego rynku finansowego, regulacji ostrożnościowych i zmian w tym zakresie oraz europejskiego systemu nadzoru finansowego. Wreszcie, na koniec rozdziału przedstawiła różne aspekty dotyczące unii bankowej. Rozdział jest dobrze napisany i zawiera aktualne zagadnienia.

W rozdziale III pt. „Regulacje prawne i aspekty instytucjonalne systemów gwarantowania depozytów w państwach Unii Europejskiej” doktorantka zajęła się ekonomiczną analizą prawa unijnego. I bardzo dobrze. Słusznie zwróciła uwagę na problemy dotyczące generowania problemów opisanych dobrze w teorii agencji.

W rozdziale IV pt. „Potencjał finansowy systemów gwarantowania depozytów w państwach Unii Europejskiej – stan obecny i kierunki zmian” doktorantka dokonała analizy wielkości i struktury sektora bankowego w Unii Europejskiej oraz głównych zagrożeń dla tego sektora. Na owe zagrożenia wskazują stress-testy przeprowadzone przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego w 2016, czyli już po kryzysie finansowym. Ponadto, doktorantka przeanalizowała i przedstawiła mechanizmy awaryjnego finansowania banków z SDG oraz zasady przymusowej restrukturyzacji banków, jako działania alternatywnego do gwarantowania depozytów.

Wnioski w pracy doktorskiej zostały sformułowane właściwie, logicznie i odzwierciedlają wyniki przeprowadzonej analizy.

Pod względem formalnym i merytorycznym oceniam pracę bardzo dobrze.

Zatem, czas na pytania recenzenta:

- 1) Jak doktorantka ocenia zmiany w nadzorze finansowym na szczeblu Unii Europejskiej wprowadzane po kryzysie finansowym lat 2008-2012?
- 2) Czy owe zmiany są w stanie zmniejszyć zagrożenie kryzysem bankowym w Unii Europejskiej?
- 3) Jakie były przyczyny i skutki kryzysu finansowego, w tym bankowego i fiskalnego w Irlandii w latach 2008-2018?

C. Wnioski

Recenzowana rozprawa doktorska stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, sformułowanego w postaci tezy badawczej. Stanowi również istotny wkład w dyskusję nad problemem nadzoru bankowego i systemów gwarantowania depozytów bankowych. Istotnym wkładem doktorantki jest analiza ekonomiczna prawa w odniesieniu do systemu gwarantowania depozytów bankowych w państwach Unii Europejskiej. Temat, który jest ważny i aktualny z punktu widzenia naukowego i praktycznego.

Doktorantka udowodniła sformułowaną w pracy tezę badawczą.

Treść rozprawy i zastosowane procedury badawcze, wskazują na obszerną ogólną wiedzę teoretyczną doktorantki i metodologiczną w zakresie ekonomii i finansów, w szczególności w stosowaniu różnych metod analizy, a także umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Rozprawa w spełnia warunki określone w art. 13 ust.1 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. nr 65, poz. 595 z późn. zm.) dotyczące rozpraw doktorskich. Wnioskuje, zatem o

dopuszczenie rozprawy doktorskiej mgr mgr Małgorzaty Grzeszczuk-Gniewek do publicznej obrony w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie finanse.

Radom, 5.11.2018 r.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'B. Głuchowski', is positioned on the right side of the page.